

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2024 m. rugpjūčio 1 d., Nr. 24-078VK

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL 2025 METAIS TAIKOMO MINIMALIOJO DARBO UŽMOKESČIO“ PROJEKTO NR. 24-12331

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK) nepitaria Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtam Vyriausybės nutarimo „Dėl 2025 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio“ projektui Nr. 24-12331 ir laikosi pozicijos, kad minimali mėnesinė alga 2025 m. turėtų siekti 1016 Eur (t.y. būti didinama 10 proc.p.).

Pirma, LVK ragina susilaikyti nuo didesnio nei darbdavių siūlomo MMA didinimo, nes toks sprendimas neproporcingai paliestų atskirus sektorius, kurie itin priklausomi nuo Lietuvos arba užsienio paklausos, kuri ilgą laiką stagnuoja ir kai kuriais atvejais – traukiasi. Nepaisant Lietuvos išėjimo iš ekonominio sulėtėjimo, kai kurie dideli sektoriai negali pasigirti reikšmingu produktyvumo ar apyvartos augimu. Nepaisant spartesnio vidutinio darbo užmokesčio (VDU) augimo visos ekonomikos lygiu, atlyginimai negali augti tokia pačia apimtimi jautriuose sektoriuose, pvz. mažmeninių prekybos įmonių apyvarta šių metų sausį-birželį, palyginus su praeitų metų atitinkamu laikotarpiu, augo vos 3,3 proc.p.¹ Atitinkamai, ir VDU prekybos sektoriuje didėjo mažiau nei ekonomikoje bendrai – 8,6 proc.p. vietoje 10,3 proc.p.² Viešojo maitinimo sektoriuje birželio mėn. taip pat yra fiksuojamas 8 proc.p. apyvartos (be PVM) smukimas, palyginus su 2023 m. atitinkamu mėnesiu.^{3,4} Nepaisant to, kad 2023 m. šalyje krito vartojimas ekonomikoje, nuo jo priklausomų sektorių įmonės didino darbo užmokestį kelis kartus sparčiau nei augo šių įplaukos, ir toliau tą daro. Transporto sektorius taip pat priklauso nuo paklausos Vakarų Europoje, kuri iš esmės nedidėja jau 2 metus – realus namų ūkių vartojimas Euro zonoje tik šių metų pirmąjį ketvirtį pasiekė 2019 m. lygį ir Europos centrinis bankas prognozuoja, kad vartojimas 2025 ir 2026 m. augs atitinkamai 1,7 ir 1,6 proc.p. Šiame kontekste realus transporto ir logistikos įmonių apyvartos augimas per 2023 m. siekė vos 4,5 proc.p.,⁵ lyg. su 2022 m. Santykinai aukštas VDU augimas transporto sektoriuje paaiškintinas itin dideliu vairuotojų trūkumu visoje Europoje bei pačios MMA didinimo įtaka.

Antra, nustatant MMA dydį reikia atsižvelgti į augantį nedarbo lygį – paskutinį kartą tiek bedarbių, kiek šią dieną, Lietuvoje buvo 2015 m. Nedarbo lygis būtų dar didesnis, jei nebūtų atvažiavę tiek užsieniečių – t.y. jie įsidarbinę padidina dirbančiųjų skaičių, dėl ko bedarbių santykinis skaičius mažėja. 2015 m. su

¹ Valstybės duomenų agentūros duomenys, <https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2024/07/26/news/dar-labiau-krito-maitinimo-istaigu-apyvartos-pasake-kaip-tai-veikia-kainas-33185286>

² Lietuvos banko pristatyta informacija Trišalei Tarybai, 2024-05-28.

³ Valstybės duomenų agentūros duomenys, <https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2024/07/26/news/dar-labiau-krito-maitinimo-istaigu-apyvartos-pasake-kaip-tai-veikia-kainas-33185286>.

⁴ Pastebėtina, kad šis rodiklis skaičiuojamas be PVM, kuris maitinimo įstaigoms nuo sausio 1 d. padidėjo 12 proc.p.

⁵ Lietuvos banko apyvartos duomenys, LVK skaičiavimai, <https://www.atviraklaipeda.lt/2024/03/27/transporto-ir-logistikos-imoniu-paslaugu-eksportas-priartejo-prie-6-mlrd-euru/>.

tokiu pačiu skaičiumi bedarbių buvo fiksuotas 9,8 proc. nedarbo lygis, kai šių metų pirmąjį ketvirtį buvo fiksuotas 8,2 proc. nedarbo lygis.⁶

Trečia, verslo grąža kitais metais mažės dėl papildomo verslo indėlio į gynybos finansavimą. Verslas prisidės prie gynybos dėl padidinto pelno mokesčio tarifo, dėl ko turės mažiau atliekamų lėšų reinvesticijoms į produktyvumo didinimą.

Tuo pačiu norime atkreipti dėmesį į tai, kad diskusijų pradžioje dėl MMA dydžio 2025 m. darbdavių pusė siūlė, kad MMA augimo procentinis dydis būtų vienženklis. Tik įsiklausiusios į kompetentingų institucijų ekonominius argumentus, atsižvelgdamos į tai, kad Trišalės tarybos 2017 m. rugsėjo 21 d. posėdyje, be kita ko, buvo nutarta *ateityje pasitelkti Lietuvos banko rekomendacijas svarstant išvadą dėl minimalaus darbo užmokesčio dydžio nustatymo*, darbdavių organizacijos nuolaidų būdu kaip kompromisiniam sprendimui sutiko pritarti Lietuvos banko pasiūlytam variantui, kad 2025 m. MMA siektų 1016 Eur. Be to, primintina, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIMIN) 2024 m. birželio 18 d. Trišalės tarybos posėdyje pristatė siūlomą naują MMA dydžio skaičiavimo formulę, pagal kurią EIMIN siūlomas MMA dydis būtų siekęs tik 962 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, laikomės pozicijos, kad MMA 2025 m. turėtų siekti 1016 Eur, todėl maloniai prašome įvertinti pateiktus argumentus priimant Vyriausybės sprendimą dėl MMA dydžio 2025 m.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

L.e.p. generalinis direktorius

Emilis Ruželė

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el. p. vilius@lvk.lt, mob. +37060898408.

⁶ <https://www.vz.lt/verslo-valdymas/2024/05/06/lietuvoje-auga-nedarbo-lygis>